

1865-12-23

AFSENDER

Janus la Cour

MODTAGER

P.C. Skovgaard

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Generel kommentar:

Læsevejledning

Foto 1 viser side 1

Foto 2 viser side 2 og 3

Foto 3 viser side 4

Foto 4 viser side 8 og 5

Foto 5 viser side 6 og 7

Afsendersted:

Rom

Omtalte personer:

Pave Pius 9.

Carl Bloch

Otto Evens

Susette Cathrine Holten

Claude Lorrain

Wilhelm Marstrand

Nicolas Poussin

Georgia Skovgaard

Joakim Skovgaard

Niels Skovgaard

Omtalte steder:

Albano

Castel Gandolfo

Nemi

Monto Caco

Rom

Genzano

Frascati

Arkivplacering:

Mappe 11 nr. 13 a-b

DOKUMENTINDHOLD

Janus la Cour skriver, at han tilbringer en del tid i Vatikanet og i Det Sixtinske Kapel. Han udtrykker sin mening om flere kunstnere deriblandt den franske kunstner Claude Lorrain og Flamske maler Orizzonte. Derudover fortæller han om, at han har malet et vinterbillede i anledningen af julen, og hvilke udflugter han har været på. Han skriver også lidt om politiske rygter om paven og Victor Emmanuel. .

TRANSSKRIFTION

Rom, lille Juleaften 1865.

Gode hr. Skovgaard!¹

Tusind Tak for deres kjærkomne Brev, det glæder mig meget deraf at see at Alt er vel i Rosenvænget, thi omendskjøndt jeg ofte foretager nogle tankespadseretoure rundt omkring i Hjemmet, ringer paa hos dem, bliver lukket ind og faaer mig en lille Samtale med dem og deres Kone², leger og kjoler med Børnene,³ saa mangler dog en saadan Tour, trods sine mange fordele, altformegit den Virkelighedens Haandgribelighed, som vi Mennesker nu eengang trænge saa stærkt til, til rigtig at kunne fornøje; Heldigviis er da Virkeligheden ogsaa saare skøn her i det vidunderlige Rom, Skjøndt jeg jo nok engang imellem føler nogle smaa Benovvelser i venstre Side især nu i Anledning af Julen. Hver Mandag er jeg gjerne i Vatikanet, og jo oftere jeg kommer der, jo mere Glæde har jeg derved, jeg begynder jo da ogsaa bedre

-2-

at kunne finde mig tilrette i disse umaadelige Sale, trættes jeg ved [?Antikkens] saa kan man rigtig nok let blive forfrisket ved den dejlige Udsigt over imod Bjergene, som nu ligger med Snee paa Toppen, og derfor næsten saa hjemlige ud, denne Saa spørger ellers stærkt i mit Hoved, men det maa den egentlig ikke, da jeg har nok at bestille med hvad jeg har paabegyndt. I Stanzerne og i det sixtinske Kapel er jeg imidlertid lettest at træffe, her faaer man da ogsaa et udmærket begreb om Rafaels⁴ [?ynde] og [?fred], og Michel Angelos⁵ vældige Storhed. At nævne Enkeltheder i den Mængde af dejlige Ting hernede er imidlertid vanskeligt især da jeg troer at jeg i mit sidste Brev begyndte derpaa, og derfor let kun kunde komme til at gjentage det, men Noget om Claude⁶ maa jeg dog fortælle, thi han bør være i hvert Brev, det er jo da ogsaa igjennem ham at den mere direkte Paavirkning skeer. I Akademiets, St. Lucas,s Malerisamling

-3-

er der et større Billede en [?Søhavn] af Claude,⁶ der er en saadan Glands,

Lys og Liv deri, omendskjøndt det for lidt meget, ja det for jeg megen Glæde af, det har Alt det, som Ord ikke kunne sige, som næppe Pensel og farver kan gjøre, som næsten maa hexer frem, og da jeg første Gang saa det, slugte det de fleste andre Billeder, trods sine Underligheder, saaledes at Solen staaer saa lavt, at det næsten er Solopgang, medens dagens Glands er over hele Billedet. Claude⁶ kun ser da ogsaa Alle de Andre Landskabsmalere hernede, da de store Hollændere kun ere sparsomt og daarligt repræsenterede, især er der Een, som hedder Orrizzonte⁷, hvis Billeder var allevegne, og som stadig overgaar mig ved sin Kjedsommelighed, og selv Poussin⁸, men jeg tør ikke rigtig sige det, begynder at kjede mig, vel er der meget stort og skjønt i hans Composition, men den er dog lidt eensformig, og hvor det gjælder at give en Stemning og en Lysvirkning ja saa er det dog vel nok lidt svagt; Poussin⁸ morede mig mere i Begyndelsen, medens

-4-

det Omvendte er Tilfældet med Claude.⁶ Det er især denne Finhed og Farveglands, uden at være koloreret, tilligemed en saa blød og [?] Pensel, som tiltaler saa meget hos Claude, og som jeg kunde have besynderlig godt af at lægge mig paa Sinde, det gjør jeg da egentlig ogsaa, jeg maler og gaaer og anstiller Sammenligninger mellem ham, Naturen og mig selv, rigtignok bliver jeg grumme ynkelig ved disse betragtninger, men saalænge jeg dog kan mærke at jeg arbejder, og kan mærke at Vingerne voxe lidt, saa gaaer det an, men sommetider løber det rigtignok rundt for mig, og saa muler jeg lidt; da dette vel nu ikke er min Rejses Maal, saa gaaer det over hernede som hjemme. De spørger hvad jeg synes om det dejlige Land, ja her er rigtignok skjønt; det har nok været et usædvanligt skyrigt Efteraar, jeg var forleden i Frascati, Campagnen laa i mørk men alligevel klar Skygge, medens bjergene straaledede i det dejligste, kraftigste Lys.

-5-

[Mappe 11 nr. 13B]

Det var vidunderligt dejligt, jeg fik lyst til at male det, med en Gruppe Pinier i Forgrunden, men man faaer saa mange Lyster, imidlertid jeg tegnede i nogle dage dertil, og tænkte kun paa Pinier. En Aften saa jeg da et Motiv med Kampen mellem Maanen og Aftendæmningen, det var saa smukt, og det tænker jeg ogsaa paa, især da det vel var et Motiv til at gennemføre mit Motto, Lys og Fauna uden Coulør, det er saadan bleven min Kjæphest i denne Tid, nu skal jeg dog ikke skrive mere derom dennegang, især da de rimeligviis, naar jeg faaer Noget sendt Hjem, ikke kan see deraf at jeg har tænkt paa saadant. Vi, 4 danske deriblandt Sonne,

⁹ vare ogsaa en lille Tour ud i Albanerne, om af Genzano, Nemi til Monte cavo og til Albano, dagen efter den smukke Vej omad Castel Gandolfo til Frascati det var en smuk Tour, omendskjøndt det var

-6-

diset og graat i Vejret, Circes berømte Ø saa vi dog. Fra Sonne⁹ skal jeg hilse mange Gange, ligeledes fra Evens¹⁰, den første har fat i to smukke Billeder, den sidste har gyseligt travlt, saa han har kun Tid til, Søndag [?] slog at følge med i Campagnen, hvor vi da spiste til Middag i een eller anden [?Kucifa], og have det ret livligt. Bloch¹¹ har i to Maaneder været i Florentz, men kommer vist snart her til igjen. Det glæder mig tillige at høre, at de nu er ret vel tilfreds med Zachos¹² og Jaiis's Arbejde fra i Sommer. og jeg haaber og er overbevist om at de ville have megen Nytte af at boe hos dem, derimod kan jeg ikke rigtig gaa ind paa, at et muligvis kunde have nogen skadlig Indflydelse paa Nogen, tværtimod jo mere jeg seer her af fremmed Kuns, og paa samme Tid tænker paa Kunsten hjemme, jo mere

-7-

synes jeg vi g trænger til Sammenhold og tillige hvor meget vi have den at takke for. Her er i denne Tid udstillet et stort Maleri af en ung fransk maler, Duran, det er nok dygtigt gjort, han regnes nok ogsaa til Een af de mest begavede yngre Franskmænd, men det seer næsten ud som om den eneste Grund til at male stort, er at kunne anvende Paletskrab i Forgrunden, ja selv Luften er ikke fri for selve Tupper af tør Farve. Her tales en heel deel om Røvere, Nogle siger, det er Paven¹³, som [?lejer] Folk til at være Røvere, for at tvinge Franskmændene til at blive, Andre at det er Garibaldister, derfor Røvere, for at tvinge Victor Emanuel¹⁴ til at lade sine tropper rykke ind, hvem der egentlig har det ved jeg ikke, men for de Rejsende som føres til Bjergene, og hugges fingrene af, kan det egentlig ogsaa være ligegyldigt. Hvad de mistænkelige Breve angaar, da vilde jeg gjerne bede dem om at aabne dem, da jeg tænker det er de forbandede Tydskere, som kom med [?], o.s.v, skulde der være

-8-

Noget af Interesse, hvilket jeg imidlertid ikke kan tro, Rykkere har jeg idetmindste Ingen af, saa vilde de maaskee engang ved Lejlighed skrive lidt derom. Nu er Papiret snart fuldt, jeg faaer kun lidt Plads til at skrive om det dejlige Veir, om de kolde Stuer og tynde Kakkelovne, om Forberedelserne til Juleaftensgildet, hvortil jeg har malet et Par Dage et Vinterbillede fra hjemmet, og om hvad der ellers løber rundt i mit Hoved, thi jeg er ikke fri for at synes at jeg den ene dag er en stor Klodrian, og den næste dag slet ikke saa tosset, men naar jeg skal skrive herom kan jeg

ikke godt fatte mig i Korthed, det har de nu vel nu nok mærket, nej jeg kan kun sende de hjerteligste hilsener til dem og deres Kone,² to drenge og een Pige,³ som nok baade er baade en Tullebasse, en Solstraale og en Selsabsdame, Prof: Marstrand,¹⁵ Rump¹⁶, Aagaard, Zacho,¹² O.S.V. og Hilsenerne gjælder især denne gang, et glædeligt Nytaar til dem og Familie og Enhver i det kjære Hjem.
Med Højagtelse deres hengivne
Janus la Cour.¹⁷
|Min billedhugger Meddelsen sendte jeg et Par Ord, som jeg tænker de har modtaget|

¹ Malervennen P.C. Skovgaard (1817-1875).

² P.C. Skovgaards hustru Georgia Skovgaard (1828-1868) født Schouw.

³ Georgia og P.C. Skovgaards børn: Joakim (1856-1933) og Niels Skovgaard (1858-1938) samt Cathrine - senere brugte hun navnet Susette og giftede sig til Holten.

⁴ Den italienske maler Rafael Santi (1483-1520). I Vatikanet har han eksempelvis malet "Skolen i Athen" og Pernasset i Segnatura.

⁵ Den italienske kunstner Michelangelo Buonarroti (1475-1564). Han malede loftet og alteret i Det Sixtinske Kapel.

⁶ Den franske maler Claude Lorrain (ca. 1600-1682).

⁷ Den flamske maler Jan Frans van Bloemen (1662-1749). Han er også kendt under tilnavnet Orizzonte.

⁸ Den franske maler Nicolas Pousin (1594-1665).

⁹ Maler Jørgen Valentin Sonne (1801-1890).

¹⁰ Billedhugger Otto Frederik Theobald Evens (1826-1895).

¹¹ Maler Carl Heinrich Bloch (1834-1890).

¹² Maler Christian Zacho (1843-1919).

¹³ Pave Pius 9. (1772-1878).

¹⁴ Victor Emanuel 2. af Italien (1820-1878). Han regerede over Piemonte, Savoyen og Sardinien fra 1849 til 1861, og samlede Italien i 1861, hvor han blev konge af et samlet Italien.

¹⁵ Maler og professor Wilhelm Marstrand (1810-1873).

¹⁶ Maler Godtfred Rump (1816-1880).

¹⁷ Malervennen Janus la Cour (1837-1909).

Lom, lilla Juleaften 1865.

Gode fr Skovgaard.

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe II Nr. 13A

Løstend tak for Deres Gæstgæst
Lom, det glæder mig meget meget at høre
at Alt er vel i Løstend, og omvendt.
Skjænt jeg ofte forestiller mig Løstend
færdig med omkring i fjernest, ringe og
for dem, bliver luttet med og faar mig
en lille Omtale med dem og Deres Lom,
hvor og hvor med Løstend, saa mang
der dog en faadan Lom, hvor der mang
faader, altsammen der Wiikeligstend faad
gaibeligst, som vi Mændene nu ringe
hvor saa storket til, til rigtig at kunne
færdig; færdigst er da Wiikeligstend og
faar skjøn fr: det vidunderlige Lom, skjænt
jog jo nok ringe i mellem selve nogle fine
Løstend: i næsten Tid iser nu: Auldring
af Jule. Jule Mandag er jo gæst: Dasi
Lom, og jo efter jeg kommer der, jo mere glo
de far jeg dem, jeg begynder jo da ogsaa bedre

et künig find mig tilende i disse uventede
Dale, trostne jo ^{der} Antikrom for kan
man rigtig nok let blive forførfet og
den dybe Udfigt over imod Lyngan,
for nu ligger med Over den Løggan, og
derfor vilde jeg forførfet ind, men den
fjærges allers størst i mit fænd, men det
maa den egentlig ikke, da jo for nok et
bistille med fænd jo for gaaliggend. I
Thengene og. Et fjerde Kægel er jo
imidlertid blet et troff, for naar man
da efter et udmærket Lyngan om Raphaels Gu.
de er fænd, og Michel Angelos voldige Over.
fænd. Et udmærket fænd, den Mængde af
dylige om fænd er imidlertid uanfælg
ifor da jo naar et jo er mit fjerde Løggan
lyngan dange, og derfor vilde kan kænd kan
me til et egentlig det, men Naar om
Claude maa jo jo fortælle, og for los var
i fjerde Løggan, det er jo da efter igennem fænd
at den mere dybe fændtning stæver.
I Akademiet, St. Lucas, i Maler fændtning

er det et fjerde Løggan, en fjerde af Claude,
der er en fjerde Claude, Løggan og Løggan, omend
fjærgen det for det mægt, ja det for jo mægt
glæde af, det for det det for det ikke
kændt fjerde, for mægt fændt og fændt
kan gjer, fændt mægt mægt fændt fændt, og
da jo fjerde Løggan for det, fændt det det fjerde
for andre Løggan, fændt fjerde fændt fændt,
fændt et fjerde fjerde fændt, et fjerde
er fjerde, mægt fjerde Claude er om
fjerde Løggan. Claude kan for de efter det
de andre fændt fændt fændt, da de fjerde
fændt kan en fjerde fændt, fændt fjerde
fændt, ifor er det fjerde fjerde fjerde
fjerde, fjerde Løggan er allene, og fjerde
fjerde fjerde er ind fjerde fjerde fjerde,
og fjerde fjerde er jo fjerde fjerde fjerde
det, fjerde et fjerde mægt, mægt er det mægt
fjerde er fjerde i fjerde fjerde fjerde fjerde
den er det fjerde fjerde fjerde, og fjerde det fjerde
fjerde er en fjerde fjerde fjerde fjerde fjerde
ja fjerde er det fjerde fjerde fjerde, fjerde
fjerde mægt mægt mægt, fjerde fjerde fjerde

Det Qvæmande og Edfødt med Glæde. Det
er ifor den Liefde og Tænkende, uden at
noget Kolorent, tilligemed en færdig og færdig
Lund Færdig, som tillige færdig færdig
Glæde, og som jo kunde færdig bejndelig
godt af at legge mig paa Tiid, det gjør jo
da egentlig ogsaa, jo mæder og gaar og
anfæller Ommundligheder mellem færdig
Naturen og mig færdig, vigtig nok bliver jo
gennemmer gæstelig og Lige Betragtninger,
men færdig jo dog kan mæder at jo
arbejde og kan mæder at Dingene ogsaa
lidt, færdig ogsaa det an, men færdig
læder det vigtig nok vinder for mig, og
færdig mæder jo lidt, da det er et mæder
ikke er min Lige Maal, færdig ogsaa det
ogsaa færdig som færdig, jo færdig
færdig jo færdig om det Lige Land, ja færdig
er vigtig nok færdig; det færdig nok mæder
at færdig færdig færdig, jo er
færdig i færdig, Campagnen færdig i mæder
men alligvel klar Ojeblik, mæder Lige
er færdig: det Lige, kraftigste Lige,

Meget af Taktens, hvilket jeg imidlertid
 ikke kan tro, Lykke for jeg i det mindste
 Tungen af, jeg vilde de maaske angaa og
 Gledesfærdigheden lidt derved. Men er jeg
 mest færdig, jeg faar kun lidt Glæde til
 at skrive om det Dybe Drev, om de
 kære Øier og kjære Kærlighed, om den
 brødtomme til Guleafkugler, fortil
 jeg for mælt at for Dage at skrive. Men
 for Glemme, og en god del alle Leds
 bære mit hjerte, og jeg er ikke fri for
 at sige at jeg den ene Dag er en stor
 Alvor, og den næste Dag skal ikke faa
 trost, men naar jeg skal skrive fra
 kan jeg ikke godt fæste mig i Kædet, det
 for de nu vil nok mærke, og jeg kan
 kun sige de sjældne til dem
 og den Kone, de drømt om, som jeg, som
 nok boede i den lille Billebasse, en del
 sociale og en Dalkabodum, for: Marthas
 Rung, Aagaard, Tacke, og. og Glemme
 det for den Gang, at glædeligt Nytt,

Det den og Familie og Casper. Det har
 jeg og tilfældet det frugtsomme
 med Lilledagene Middelstien Parus laqueus
 smukke jeg at for den, som jeg tænker de for
 modtaget.

Det var i det mindste Dygtigt, jeg fik Lyst til
 at male det, med en Grønne Tint i
 Tørgen, men man faar saa mange
 Lyst, imidlertid jeg angaa: nogle Dage
 fortil, og tænkte kun gaa Tint. En
 Aften saa jeg da at Moten med Kængur
 mellem Thraumen og Afbrudningen, det
 var saa smukt, og det tænkte jeg ogsaa gaa,
 i for da det var at Moten til at gaa
 uanset mit Mætte, Lys og Tæppe med
 Coular, det er færdig bleven min Kængur
 fast i den Tid, men skal jeg dog ikke
 skrive mere derved Duvung, i for da
 de imidlertid, naar jeg faar Nagel find
 jeg, ikke kan for den at jeg for den
 som færdig. De 4 derved Drilledt Duvung
 var ogsaa en lille Leds ind: Alboerne,
 om af Gangene, Nemi til Monte Carlo
 til Albano, Dagen efter den smukke Duvung
 omad Castel Gandolfo til Trivoli. Det
 var en smuk Leds, men det var

SKOVGAARD-MUSEET
 Mappe 11 Nr. 10

